

Nota Participatiebeleid gemeente Rozendaal

Vastgesteld in de raadsvergadering van
28 oktober 2014

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Hoofdstuk 1 Rozendaal	3
Hoofdstuk 2 Re-integratie	4
2.1 Nieuw beschermd werk	4
2.1.1 Toekomstige uitvoering nieuw beschermd werk	
2.1.2 Doelgroepen nieuw beschermd werk	
2.1.3 Relatie tussen nieuw beschermd werk en arbeidsmatige dagbesteding	
2.2 Loonkostensubsidie	6
2.2.1 Inzet loonkostensubsidie voor inwoners met een verdien capaciteit tussen 40 en 80% WML	
Hoofdstuk 3. Inkomen	8
3.1. Doelgroep tegenprestatie	8
3.2 Werkwijze tegenprestatie: beslisboom en stappenplan	9
3.3. Invoering tegenprestatie: stapsgewijs	10
Hoofdstuk 4: Verordeningen	11
4.1. Re-integratie: Participatiewet	11
4.1.1 Re-integratieverordening (a)	
4.1.2 Verordening loonkostensubsidie (b)	
4.1.3 Verordening individuele studietoelage (c)	
4.2 Inkomen: Wet maatregelen Wet werk en bijstand	11
4.2.1 Verordening tegenprestatie (d)	
4.2.2 Afstemmingsverordening (e)	
4.2.3 Handhavingsverordening (f)	
4.2.4 Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive (g)	
4.3. Vervallen verordeningen	12
4.3.1 De Toeslagenverordening (h)	
4.3.2 De Verordening langdurigheidstoelage (i)	
Hoofdstuk 5 Financiële gevolgen van de Participatiewet	13
Algemeen	13
5.1 Beschikbaar budget	13
5.2 Gevolgen voor Rozendaal	13
5.3 Samenvattend	14
<u>Bijlage</u>	15
Lijst met afkortingen	

Inleiding

Op 18 februari 2014 heeft de Rozendaalse gemeenteraad het Beleidsplan Re-integratie 2014-2017 gemeente Rheden van toepassing verklaard op de gemeente Rozendaal ¹.

In tegenstelling tot de situatie bij de Wet maatschappelijke ondersteuning en de nieuwe Jeugdwet lag het in de gemeente Rozendaal voor het domein "Werk en inkomen" niet voor de hand om een eigen gemeentelijk beleidplan op te stellen².

Echter, ook op het beleidsterrein Werk en inkomen verandert er veel. Met de komst van de Participatiewet, die 1 januari 2015 in werking treedt, nemen rol en verantwoordelijkheid van de gemeente toe.

Met deze nieuwe wet krijgen gemeenten ook vanaf 2015 de mogelijkheid een integraal aanbod te doen aan mensen met een arbeidsbeperking. In regionaal verband zijn hiervoor een aantal nieuwe mogelijkheden uitgewerkt.

Ons college, verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet, heeft inmiddels ingestemd met deze voorstellen. Deze hebben wij eerder ter kennisname aan uw raad voorgelegd.

Met deze aanvulling op het Beleidsplan Re-integratie 2014-2017 gemeente Rheden, hebben wij twee doelen:

1. Informeren

Wij achten het van groot belang uw raad te informeren en bij het proces van uitwerking van de Participatiewet te betrekken. Wij kiezen er voor, om in deze Nota de voornaamste voor Rozendaal relevante nieuwe ontwikkelingen bij elkaar te zetten en met elkaar te verbinden. Dit overzicht kan naar onze mening tevens een rol spelen in de discussie over de toekomst van Presikhaaf.

2. Voorbereiden van besluitvorming

Op grond van de Participatiewet en een andere wet op het terrein van Werk en inkomen die op 1 januari 2015 in werking treedt, de Wet maatregelen Wet werk en bijstand, dient er vóór 1 januari 2015 een aantal verordeningen te worden vastgesteld.

Deze Nota bevat een toelichting op deze verordeningen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 vindt u informatie over de gemeente Rozendaal

Hoofdstuk 2 behandelt de ontwikkelingen rondom werk en re-integratie.

In hoofdstuk 3 komen ontwikkelingen rond de inkomensvoorziening aan bod.

Hoofdstuk 4 behandelt de verordeningen.

Hoofdstuk 5 bevat de financiële paragraaf.

¹ Dit is gebeurd met uitzondering van hoofdstuk 5, over de financiën. Op dit punt is sprake van een aanzienlijk verschil tussen beide gemeenten.

² Bij de Wmo en de Jeugdwet gaat het om grotere aantallen inwoners en is vanuit de wetgeving sprake van een grotere gemeentelijke beleidsvrijheid.

Hoofdstuk 1 Rozendaal

Hoewel het in de gemeente Rozendaal om kleine aantallen gaat, zijn de gevolgen van de uitvoering van de Participatiewet, met name voor werkvoorzieningschap Presikhaaf, groot.

Ook bij kleine aantallen is het van belang dat de gemeente Rozendaal "haar zaken voor elkaar heeft".

Overzicht per 1-10-2014

Peildatum	WWB	IOAW/IOAZ	Bbz2004	Wajong (*)	Wsw
1-10-2014	3	1 IOAW	0	2	Werknemers: 2 Wachtlijst: 0

(*) peildatum 31 december 2013

Hoofdstuk 2 Re-integratie

Gemeenten krijgen voor mensen die zich vanaf 1 januari a.s. melden voor werk of een uitkering, de mogelijkheid een aantal nieuwe instrumenten in te zetten, zoals: 1. een nieuwe vorm van beschermd werk en/of 2. een loonkostensubsidie. Beide vormen van ondersteuning worden hierna verder uitgewerkt. De samenwerkende gemeenten in regio Arnhem, exclusief Wageningen, hebben in een rapport aangegeven op welke wijze zij invulling willen geven aan het nieuwe beschermd werken. In paragraaf 1 wordt dit verder uitgewerkt.

Daarnaast hebben de gemeenten in regio Arnhem een model ontwikkeld voor de loonkostensubsidie. In paragraaf 2 vindt u de belangrijkste uitgangspunten van dit model.

2.1 Nieuw beschermd werk³

De Participatiewet biedt gemeenten de mogelijkheid een nieuwe vorm van beschermd werk te ontwikkelen⁴. Bij beschermd werken gaat het om mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking zijn aangewezen op een aangepaste werkomgeving. Op dit moment is het beschermd werk onderdeel van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Voor nieuwe werkzoekenden gaat de Wsw als het ware op in de Participatiewet; de Wsw blijft enkel bestaan voor het zittend bestand.

2.1.1 Toekomstige uitvoering nieuw beschermd werk

Er wordt geen nieuwe voorziening voor beschermd werk gecreëerd, maar er wordt gebruik gemaakt van al bestaande en nieuwe instrumenten

De gemeenten in de regio Arnhem hebben besloten voor het nieuwe beschermd werk geen volledig nieuwe voorziening te vormen, vergelijkbaar met een SW bedrijf. Er wordt grotendeels voortgebouwd op voorzieningen die lokaal en regionaal al aanwezig zijn, om zo bij reguliere werkgevers een aangepaste werkomgeving te kunnen realiseren. Tevens wordt aangesloten bij het - nieuwe - instrument loonkostensubsidie dat gemeenten volgens de Participatiewet mogen inzetten.

Deze benadering heeft als doel, ervoor te zorgen dat:

- er één benadering is voor de doelgroep van de Participatiewet;
- inwoners met beperkte arbeidsmogelijkheden passende ondersteuning krijgen;
- er zo veel mogelijk mensen naar vermogen kunnen werken en hun eigen inkomen kunnen verdienen;
- er een verbinding wordt gelegd met de nieuwe Wmo;
- de gemeente de eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheid van inwoners, hun omgeving en werkgevers ondersteunt maar niet overneemt;
- uitvoeringskosten op korte en lange termijn beheersbaar blijven.

Gevolgen voor Presikhaaf

De keuze om geen volledig nieuwe voorziening beschermd werk te vormen, heeft consequenties voor het toekomstperspectief van het sociale werkvoorzieningsbedrijf Presikhaaf bedrijven. In het kader van de gemeenschappelijke regeling worden momenteel de financiële consequenties van de verschillende toekomstscenario's doorgerekend. Overigens impliceert het regionale besluit over het nieuwe beschermd werk niet dat er per definitie geen rol is weggelegd voor Presikhaaf bedrijven bij de ondersteuning in het kader van het nieuwe beschermd werk. Afhankelijk van (de prijs en kwaliteit van) het aanbod, zou Presikhaaf bedrijven bijvoorbeeld een rol kunnen spelen bij de indicatieve loonwaardemeting, loonwaardebepaling op de werkplek, jobcoaching voor werkgever en werknemer of de begeleiding bij onbetaalde activiteiten. Deze afweging moet onderdeel zijn van de verwerving/inkoop van diverse instrumenten en vormen van ondersteuning door de gemeenten in de regio.

³ Bron: Adviesrapport Nieuw beschermd werk in regio Arnhem. Een combinatie van ondersteuning bij onbetaalde activiteiten en betaald werk. Versie 22 mei 2014.

⁴ In de Participatiewet wordt gesproken over beschermd werk; de regiogemeenten hebben gekozen voor de term "beschermd werk".

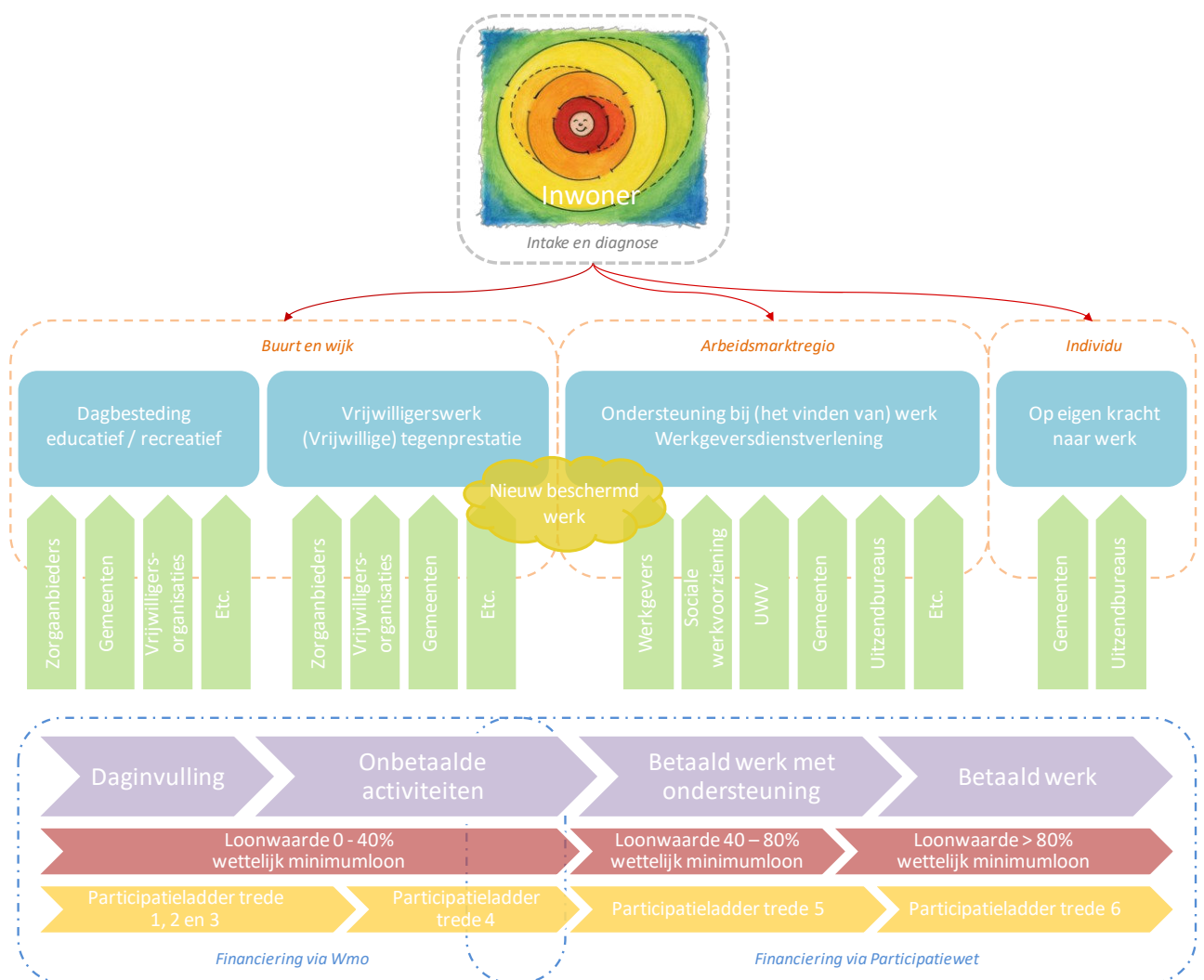
2.1.2 Doelgroepen nieuw beschermd werk

In de Participatiewet is de doelgroep voor het nieuwe beschermd werk als volgt omschreven:

“Mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig hebben, dat niet van een reguliere werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen zomaar in dienst neemt. Met een hoge mate van (structurele) ondersteuning en aanpassing van het werk zijn deze mensen wel in staat om loonvormende arbeid te verrichten.”

Er ligt hier een duidelijke relatie met de Wmo. Bij de arbeidsmatige dagbesteding in het kader van de Awbz, die per 1 januari 2015 als groepsbegeleiding naar de gemeenten overgaat en het werken in een sociale werkvoorziening gaat het deels om dezelfde categorie mensen. Onderstaand overzicht maakt dit duidelijk.

Afbeelding 1: De relatie tussen de Participatiewet en de nieuwe Wmo: van daginvulling tot betaald werk.

Bij het inzetten van het instrument Beschermd werk hebben de gemeenten in regio Arnhem de volgende keuzes gemaakt:

1. Algemene keuze

Zo veel mogelijk uniforme ondersteuningsmogelijkheden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ondersteuning in het kader van nieuw beschermd werk kan worden ingezet voor de totale doelgroep van de Participatiewet.

2. Specifieke keuzes

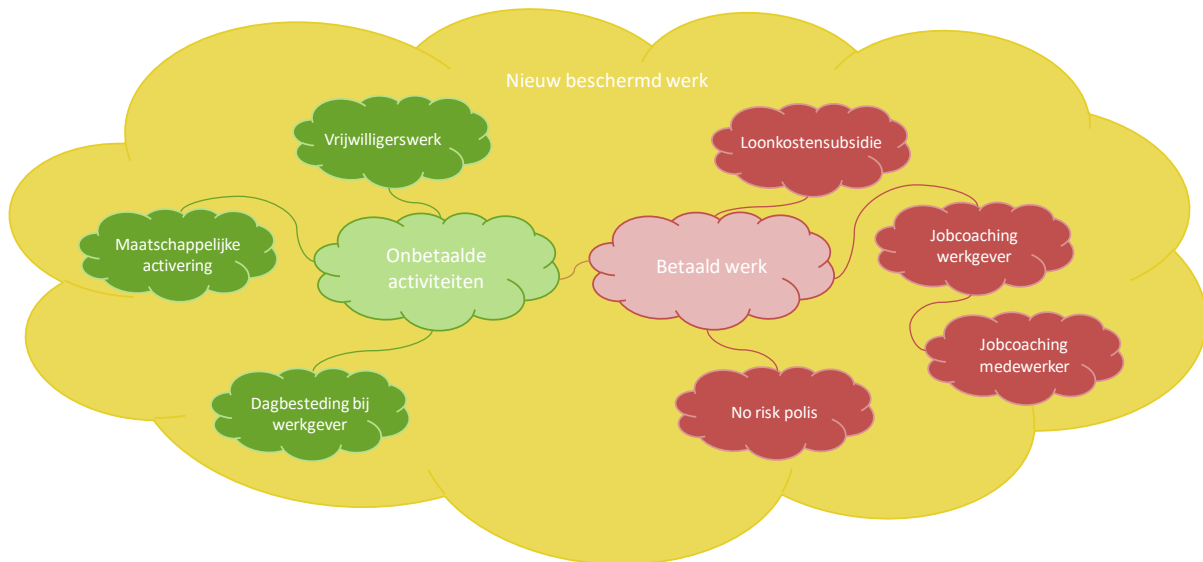
Bij de algemene keuze is sprake van een aantal nuanceringen:

- a. Degenen die voor 2015 een Wajong uitkering hebben, blijven onder de verantwoordelijkheid vallen van het UWV. Ook zij kunnen vanuit de gemeente ondersteuning krijgen bij het zoeken naar betaald werk, onder voorwaarde dat het UWV dit betaalt.
- b. De huidige Wsw-werknemers behouden hun rechten. De instroom in de sociale werkvoorziening stopt per 1-1-2015, maar de mensen met een indicatie voor een beschutte werkplek en een contract voor onbepaalde tijd blijven ook na 1 januari 2015 werkzaam via het SW bedrijf. De ondersteuning voor deze groep inwoners wijkt daarom af van de ondersteuning die in het kader van de Participatiewet geboden wordt.
- c. Uit kostenoverwegingen wordt de ondersteuning alleen ingezet voor uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Voor niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden ("Nuggers") kunnen gemeenten andere vormen van ondersteuning inzetten.

2.1.3 Relatie tussen nieuw beschermd werk en arbeidsmatige dagbesteding

Het nieuw beschermd werk kan betaald werk zijn, maar dat hoeft niet. Onderstaande figuur maakt dit duidelijk. Onbetaalde activiteiten in het kader van het nieuw beschermd werk, in "Wmo-termen": individuele of groepsbegeleiding, kunnen gefinancierd worden uit de Wmo-budget.

Afbeelding 2: Nieuw beschermd werk: ondersteuning bij onbetaalde activiteiten en betaald werk

Vernieuwing

Een mogelijkheid voor vernieuwing ligt in de verbinding tussen arbeidsmatige dagbesteding en betaald werk bij een werkgever. Op aantal plaatsen in Nederland wordt de dagbesteding voor inwoners met een zeer beperkte loonwaarde in kleine groepen georganiseerd op locatie bij een werkgever. Werkgevers, zorgaanbieders en gemeenten werken hierin samen en de kosten worden gezamenlijk gedragen.

2.2 Loonkostensubsidie⁵

Naast de mogelijkheid tot een nieuwe invulling van het beschermd werk biedt de Participatiewet gemeenten de mogelijkheid om een structurele loonkostensubsidie in te zetten voor mensen met een arbeidsbeperking die niet zelfstandig het Wettelijk Minimumloon (WML) kunnen verdienen.

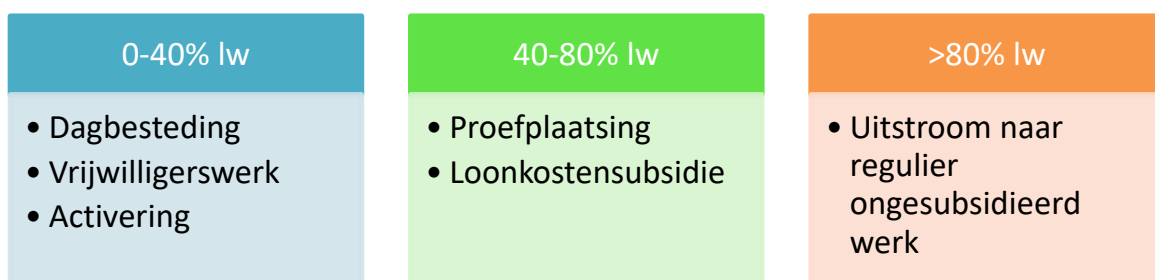
⁵ Bron: Model inzet loonkostensubsidie regio Arnhem. Versie 20 mei 2014

Loonkostensubsidie is een stimulans voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen
De werkgever betaalt uitsluitend voor de arbeidsproductiviteit die een werknemer levert en wordt middels een loonkostensubsidie van de gemeente gecompenseerd voor het deel dat de werknemer niet kan leveren. De werknemer ontvangt minimaal het WML (Wettelijk Minimum Loon). De arbeidsproductiviteit wordt vastgesteld door middel van een loonwaardemeting op de werkplek.

2.2.1 Inzet loonkostensubsidie: voor inwoners met een verdiencapaciteit tussen 40 en 80% WML

De Participatiewet gaat uit van een verdiencapaciteit vanaf 30% WML maar uit een pilot met werkgevers blijkt, dat het in de praktijk niet mogelijk is om voor mensen met een verdiencapaciteit tussen 30 en 40% werk te creëren. Daarnaast is het ook duur voor gemeenten: een verdiencapaciteit tussen 30 en 40% vereist een hoge loonkostensubsidie, terwijl het bedrag dat bespaard wordt aan uitkering gelijk blijft. Daarom hebben de gemeenten in de regio Arnhem besloten, de doelgroep voor een loonkostensubsidie af te bakenen tot inwoners met een verdiencapaciteit tussen 40 en 80% WML.

Afbeelding 3: Doelgroep loonkostensubsidie

Onder de mensen die in aanmerking komen voor een loonkostensubsidie, valt ook een deel van de doelgroep voor het “nieuw beschermd werk”. Het betreft de mensen die voldoende mogelijkheden hebben om met ondersteuning betaald werk te verrichten.

Hoofdstuk 3 Inkomen

In het kader van de nieuwe ontwikkelingen vanaf 2015 en de vast te stellen verordeningen, is vooral de uitwerking van de tegenprestatie bij een uitkering van belang. De tegenprestatie is niet bedoeld als re-integratie instrument. Daarom is hij in voorliggend hoofdstuk "Inkomen" ondergebracht.

Vanaf 1 januari 2012 is in de Wet werk en bijstand (WWB) opgenomen, dat een gemeente de bevoegdheid heeft om aan bijstandsgerechtigden een tegenprestatie op te leggen. De tegenprestatie biedt gemeenten de mogelijkheid aan bijstandsgerechtigden de verplichting op te leggen om naar vermogen bepaalde onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten te verrichten.

Vanaf 1 januari 2015 moet een gemeente beleid maken rondom de tegenprestatie en dit vastleggen in een verordening.

De tegenprestatie is onderdeel van de aanscherping WWB-maatregelen, die per 1 januari 2015 ingevoerd worden. Aan het opleggen van een tegenprestatie zijn enkele voorwaarden verbonden:

- de tegenprestatie is niet bedoeld als re-integratie-instrument;
- hij mag de re-integratie en het accepteren van werk niet in de weg staan;
- de werkzaamheden die verricht worden, moeten in omvang en tijd zijn beperkt;
- de werkzaamheden moeten worden afgestemd op de fysieke en psychische omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde;
- de uit te voeren werkzaamheden mogen niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Uitzonderingen: wel een uitkering, geen plicht tot tegenprestatie

Gemeenten mogen in hun verordening niet opnemen, dat aan niemand een tegenprestatie zal worden opgelegd. Maar er zijn uitzonderingen op de plicht tot tegenprestatie. De tegenprestatie is niet van toepassing op belanghebbenden die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn en op grond daarvan volledig vrijgesteld van arbeids- en re-integratieverplichtingen.

Daarnaast geldt een uitzondering voor de alleenstaande ouder met een of meer kinderen jonger dan vijf jaar, die op eigen verzoek in het bezit is van een ontheffing van arbeidsverplichting.

Invulling Rheden en Rozendaal

Een van de beslispunten uit het Meerjarenbeleidsplan re-integratie 2014-2017 was, het onderzoeken van de wenselijkheid en de mogelijkheden om een tegenprestatie te verlangen. Dit onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en heeft geleid tot een aanpak met betrekking tot de tegenprestatie. Deze aanpak, vastgesteld door de gemeente Rheden, geldt ook voor de inwoners van de gemeente Rozendaal ⁶. De essentie van deze aanpak vindt u hierna.

3.1 Doelgroep tegenprestatie

Aan iedereen die een uitkering ontvangen in het kader van de Participatiewet ⁷ kan een tegenprestatie worden opgedragen. Een gemeente heeft beleidsvrijheid met betrekking tot het bepalen van de doelgroep van wie een tegenprestatie verlangd kan worden. Voor de gemeente Rozendaal is deze beleidsvrijheid als volgt ingevuld: er wordt geen tegenprestatie opgelegd indien betrokkene:

- volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is;
- een alleenstaande ouder is die vrijstelling van arbeidsplicht heeft in verband met de zorg voor een of meer kinderen in de leeftijd tot vijf jaar;
- deelneemt aan activiteiten in het kader van een re-integratietraject⁸;
- zorgtaken verricht als mantelzorger voor tenminste vier uur per week;
- een parttime baan heeft voor tenminste twintig uur per week.

⁶ Bron: Beleidsnotitie tegenprestatie gemeente Rheden. Def 2014

⁷ Het gaat hier om drie groepen: 1. personen die t/m 2014 een Wwb-uitkering hadden; 2. jongeren die, hadden zij vóór 2015 een beroep op de gemeente gedaan, onder de Wajong zouden vallen en die niet duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn; 3. degenen die t/m 2014 tot de doelgroep van de Wsw behoorden

⁸ Hieronder wordt ook verstaan: een traject in het kader van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)

3.2 Werkwijze tegenprestatie: beslisboom en stappenplan

3.2.1 Beslisboom

De consulent “werk en inkomen” bepaalt namens de gemeente of een tegenprestatie verlangd kan worden. Hij of zij heeft, rekening houdend met bovenvermelde uitzonderingen, hierbij een zekere vrijheid, met andere woorden: beoordelingsruimte om maatwerk te kunnen leveren.

Bij het beoordelen wordt gebruik gemaakt van navolgende beslisboom:

Afbeelding 4: Beslisboom tegenprestatie

1. Gaat het om iemand met een WWB-, IOAW- of IOAZ uitkering?

- Nee Kan geen tegenprestatie zijn
- Ja Ga naar vraag 2

2. Gaat het om onbetaalde werkzaamheden?

- Nee Geen tegenprestatie maar regulier werk
- Ja Gaan naar vraag 3

3. Gaat het om werkzaamheden die additioneel zijn op reguliere arbeid?

- Nee Geen tegenprestatie maar werken met behoud van uitkering
- Ja Ga naar vraag 4

4. Is het primaire doel arbeidsinschakeling?

- Ja Geen tegenprestatie maar een re-integratietraject of participatieplaats
- Nee Ga naar vraag 5

5. Zijn de activiteiten nauwkeurig omschreven en afgestemd op de capaciteiten en mogelijkheden van belanghebbende?

- Nee Geen tegenprestatie
- Ja Ga naar vraag 6

6. Is het beperkt in duur en omvang?

- Nee Geen tegenprestatie
- Ja Ga naar vraag 7

7. Gaat het om maatschappelijk nuttige activiteiten?

- Nee Geen tegenprestatie maar verplichte arbeid
- Ja TEGENPRESTATIE

3.2.2 Stappenplan

Indien een bijstandsgerechtigde behoort tot de doelgroep van een tegenprestatie, wordt een stappenplan gehanteerd:

Stap 1. Motiveren en aanmoedigen

Stap 2. Verwijzen en ondersteunen

Stap 3. Met enige drang over de drempel helpen

Stap 4. Sanctioneren

Wanneer er echt sprake is van onwil en iemand weigert een tegenprestatie te verrichten, en uit

onderzoek blijkt dat iemand in staat is om te werken. wordt een sanctie opgelegd. Dit soort sancties is opgenomen in de Afstemmingsverordening gemeente Rozendaal.

Afbeelding 5: Stappenplan tegenprestatie

3.3 Invoering tegenprestatie: stapsgewijs

De tegenprestatie wordt stapsgewijs ingevoerd

In 2015 wordt in elk geval gestart met de nieuwe instroom. Daarnaast wordt een deel van het huidige bestand op participatietreden gescreend op mogelijkheden om een tegenprestatie te leveren.

Hoofdstuk 4 Verordeningen

Op grond van de Participatiewet en de Wet maatregelen WWB dienen er voor 1 januari 2015 verschillende verordeningen te worden vastgesteld.

Deze worden hierna toegelicht.

4.1 Re-integratie: Participatiewet

4.1.1 Re-integratieverordening (a)

Op grond van de Participatiewet moet de laatste re-integratieverordening, vastgesteld in de raad van 7 februari 2012, worden aangepast. Ook nu is er weer gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht van de raad, namelijk: het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietaken wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op elke situatie van toepassing zijn: re-integratie is maatwerk.

Daarom wordt in de nieuwe Verordening aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Hiermee wordt aangesloten bij de lijn die in de bestaande re-integratieverordening en in de landelijke modelverordeningen is aangehouden.

4.1.2 Verordening loonkostensubsidie (b)

De Participatiewet biedt een nieuw instrument: een structurele loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking die niet zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen (zie ook paragraaf 2.2). Deze loonkostensubsidie kan tijdelijk of voor een langere periode worden ingezet.

De gemeente kan via een voorselectie zelf bepalen wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort.

4.1.3 Verordening individuele studietoelage (c)

De Participatiewet kent een studieregeling: de individuele studietoelage. Hiermee krijgt het college de mogelijkheid mensen van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, een individuele studietoelage te verstrekken als ze studeren.

Het afronden van een studie versterkt de positie op de arbeidsmarkt. Een diploma is een bewijs tegenover werkgevers dat iemand gemotiveerd is en veel in zijn mars heeft. Mensen met een arbeidshandicap hebben volgens de regering een extra steuntje in de rug nodig als het gaat om studeren. Voor hen is de drempel om te lenen een stuk hoger, omdat de kans op een baan later lager is. Een studieregeling stimuleert mensen om toch de stap te zetten om naar school te gaan of een studie te gaan volgen. Ook biedt het een financiële compensatie voor het feit dat het voor deze groep vaak moeilijk is om de studie te combineren met een bijbaan.

De individuele studietoelage moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand. De individuele studietoelage is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor mensen van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen.

4.2 Inkomen: Wet maatregelen Wet werk en bijstand

4.2.1 Verordening tegenprestatie (d)

De tegenprestatie biedt gemeenten de mogelijkheid aan bijstandsgerechtigden de verplichting op te leggen om naar vermogen bepaalde onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten te verrichten (zie ook hoofdstuk 3). De tegenprestatie mag geen bestaande arbeid verdringen of bestaan uit werk wat in het verleden betaald werd gedaan. Hoe de tegenprestatie wordt ingevuld en wordt gecontroleerd is in belangrijke mate afhankelijk van de visie van de gemeenteraad en het college.

4.2.2 Afstemmingsverordening (e)

In de nieuwe afstemmingsverordening, als opvolger van de laatste Afstemmingsverordening vastgesteld in de raadsvergadering van 25 juni 2013, komen de volgende wetswijzigingen aan de orde:

- *Uniforme arbeidsverplichtingen*

De Wet maatregelen WWB introduceert een concrete invulling van de arbeidsverplichting. Daarbij krijgt het college de verplichting om bij het schenden van deze verplichting te sanctioneren. De hoogte

van de sanctionering in het kader van de uniforme arbeidsverplichting zal bij schending in ieder geval 100% zijn voor een periode van minimaal 1 tot maximaal 3 maanden.

- *Aanscherping bij misdragingen*

De verplichting zich te onthouden van zeer ernstige misdragingen jegens personen of instanties die belast zijn met de uitvoering van de Participatiewet is expliciet opgenomen in de Participatiewet.

Door deze verplichting op te nemen in de wet kan nu altijd een maatregel worden opgelegd wanneer een uitkeringsgerechtigde zich zeer ernstig misdraagt ten opzichte van ambtenaren en bestuur tijdens het verrichten van hun werkzaamheden. Vastgesteld moet worden wat er onder zeer ernstige misdragingen wordt verstaan alsmede de hoogte en de duur van de maatregel.

De sanctionering in deze situatie moet geregeld worden in de afstemmingsverordening. Vaststelling van de hoogte en duur van de sanctie vallen onder de bevoegdheden van het college.

Van belang hierbij is dat het gaat om een zelfstandige bevoegdheid in het kader van de Participatiewet, maar het blijft een onzelfstandige verplichting in het kader van de IOAW en IOAZ ⁹.

4.2.3 Handhavingsverordening (f)

Bij de Handhavingsverordening is alleen sprake van een wijziging van de grondslag: van artikel 8a WWB naar artikel 8b Participatiewet. Op dit punt zal de huidige handhavingsverordening, vastgesteld op 22 september 2010, worden aangepast. De huidige verordening wordt hierbij ingetrokken.

4.2.4 Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive (g)

Ook bij de Verordening bestuurlijke boete bij recidive, vastgesteld op 25 juni 2013, is alleen een wijziging van de grondslag aan de orde: van artikel 8 lid 1 onderdeel i WWB naar artikel 8 lid 1 onderdeel d Participatiewet. Ook hier zal de verordening worden aangepast en de huidige verordening worden ingetrokken.

4.3 Vervallen verordeningen

Twee verordeningen komen met inwerkingtreding van de Participatiewet en de Wet maatregelen WWB te vervallen: De toeslagenverordening en de verordening langdurigheidstoelag. Deze worden hierna kort toegelicht:

4.3.1 De Toeslagenverordening (h)

De Toeslagenverordening vervalt per 1 januari 2015. Dit houdt verband met de invoering van de kostendelersnorm. Voor de nieuwe instroom per 1 januari 2015 geldt hierdoor de huidige toeslagenverordening niet. Er blijft een overgangsrecht van 6 maanden voor de WWB-er die voor 1-1-2015 een toeslag heeft gekregen.

4.3.2 De Verordening langdurigheidstoelag (i)

De categoriale regeling van de langdurigheidstoelag in de WWB komt op 1 januari 2015 te vervallen. Deze kan vervangen worden door individuele inkomenstoelag voor personen tot de AOW-gerechtigde leeftijd die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen en gelet op hun individuele omstandigheden geen zicht hebben op verbetering van het inkomen.

Voor deze wetswijziging geldt geen overgangsrecht. Aanvragen die na 1 januari 2015 worden gedaan dienen te worden getoetst aan de nieuwe criteria die zijn uitgewerkt in de vast te stellen verordening Individuele Inkomenstoelag.

Het opstellen van deze nieuwe verordening staat in relatie met het opstellen van een nieuw armoede- en minimabeleid en komt hierbij aan de orde.

⁹ Dit betekent dat, in geval van de Participatiewet de gedraging voor sanctionering in aanmerking komt, ook wanneer deze gedraging geen verband houdt met de uitvoering van die wet. In geval van de IOAW en IOAZ moet de gedraging verband houden met de uitvoering van die wetten om voor sanctionering op basis van de Afstemmingsverordening in aanmerking te komen.

Hoofdstuk 5 Financiële gevolgen van de Participatiewet

Het is niet eenvoudig om in beeld te brengen welke financiële gevolgen de invoering van de Participatiewet heeft voor de gemeente Rozendaal. Eén van de factoren die het lastig maakt, is de “wet van de kleine getallen”. Factoren waar de gemeente geen invloed op heeft, wegen zwaar mee in het al dan niet benutten van het budget, zoals de instroom van inwoners die voorheen een bijstandsuitkering zouden krijgen en van jonggehandicapten met arbeidscapaciteit. In dit hoofdstuk wordt een aantal mogelijke scenario's vergeleken.

Algemeen

De ondersteuning in het kader van nieuw beschermd werk en de loonkostensubsidie vraagt een substantiële investering vanuit het re-integratiebudget. Het gaat hier niet alleen om de loonkostensubsidie zelf, die zo veel mogelijk uit het inkomensdeel wordt bekostigd. Het gaat ook om kosten voor begeleiding bij onbetaalde activiteiten, jobcoaching voor de werkgever en eventueel de medewerker, een “no-risk”polis en de loonwaardemeting. Deze uitgaven dienen uit het ongedeelde re-integratiebudget betaald te worden, maar kunnen eventueel ook uit het budget voor de nieuwe Wmo betaald worden ¹⁰.

5.1 Beschikbaar budget

Op grond van de laatst bekende verdeling van het Participatiebudget 2015 (Septembercirculaire 2014) ontvangt Rozendaal in 2015 in totaal € 53.260,-, te weten: € 47.688,- voor de Wsw en € 5.572,- als Participatiebudget (klassiek en voor de nieuwe doelgroep). Het budget voor de Wsw is in feite al besteed omdat de huidige Wsw-werknemers hun rechten behouden. Het gaat hier om twee personen. De hieronder vermelde uitgaven dienen in eerste instantie te worden voldaan uit het Participatiebudget in “engere zin”: het feitelijke re-integratiebudget. (NB De uitgaven voor de inkomenscomponent, met andere woorden de uitkeringen, vallen hier niet onder.) Binnen het deelfonds Sociaal domein, waar het Participatiebudget onder valt, kan tussen wetten geschoven worden, maar voor de overzichtelijkheid wordt hier alleen rekening gehouden met het budget Participatiewet, dus bovengenoemde € 5.572,-.

5.2 Gevolgen voor Rozendaal

De financiële gevolgen voor Rozendaal worden zo goed als mogelijk in beeld gebracht. Gezien de kleine aantallen is het moeilijk een schatting te maken. Behalve bijstandsgerechtigden komen ook jongeren met een beperking en verdien capaciteit die voorheen een Wajong uitkering zouden krijgen, in aanmerking. In de voorbeelden hieronder, van het werken met een loonkostensubsidie, wordt uitgegaan van deelname door één inwoner, een alleenstaande met een bijstandsuitkering. Deze voorbeelden zijn overgenomen uit het regionale model loonkostensubsidie (zie paragraaf 2.2).

Voorbeeld 1

Stel een alleenstaande persoon wordt geplaatst op een fulltime dienstverband met een loonwaarde van 45%. Hij of zij ontvangt een WWB uitkering bijstandsnorm alleenstaande ad € 13.200,- per jaar.

Soort kosten	Kosten 1 ^e jaar	Kosten 2 ^e jaar
Participatiebudget		
Jobcoach	€ 3.120	0
No-riskpolis	€ 700	€ 700
Loonwaardemeting	€ 600	€ 600
Totaal kosten P-budget	€ 4.420	€ 1.300
Inkomensdeel		
Kosten Loonkostensubsidie (60% WML)	€ 13.680	€ 13.680
Kosten totaal	€ 18.100	€ 14.980

¹⁰ Zeker bij inwoners die tevens onder de nieuwe Wmo (de Wmo2015) vallen, is bekostiging uit het Wmo-budget mogelijk. Bijvoorbeeld, begeleiding van een inwoner van arbeidsmatige dagbesteding naar betaald werk met een loonkostensubsidie. De arbeidsmatige dagbesteding valt t/m 2014 als “Groepsbegeleiding” onder de Awbz en vanaf 2015 onder de Wmo. Zowel het budget voor de Participatiewet (“P-budget”) als het Wmo-budget maken deel uit van het voormalige Deelfonds Sociaal domein.

In dit voorbeeld is zowel in het eerste als het tweede jaar sprake van een negatief inverdieneffect: het verschil tussen de kosten en de bespaarde bijstandsuitkering is negatief.

Inverdieneffect 1 ^e jaar (*)	Inverdieneffect 2 ^e jaar (*)
-/- € 4.900,-	-/- € 1.780,-

(*) berekeningswijze: € 13.200,- (= de WWB uitkering bijstandsnorm alleenstaande) -/- kosten totaal (resp. € 18.100,- eerste jaar en € 14.980,- tweede jaar).

Voorbeeld 2

Stel een alleenstaande persoon wordt geplaatst op een fulltime dienstverband met een loonwaarde van 75%. Hij of zij ontvangt een WWB uitkering bijstandsnorm alleenstaande ad € 13.200,- per jaar.

Soort kosten	Kosten 1 ^e jaar	Kosten 2 ^e jaar
Participatiebudget		
Jobcoach	€ 3.120	0
No-riskpolis	€ 700	€ 700
Loonwaardemeting	€ 600	€ 600
Totaal kosten P-budget	€ 4.420	€ 1.300
Inkomensdeel		
Kosten	€ 6.840	€ 6.840
<i>Loonkostensubsidie (30% WML)</i>		
Kosten totaal	€ 11.260	€ 8.140

Inverdieneffect 1 ^e jaar (*)	Inverdieneffect 2 ^e jaar (*)
€ 1.940,-	€ 5.060,-

(*) berekeningswijze: € 13.200 -/- kosten totaal (resp. € 11.260 en € 8.140)

5.3 Samenvattend

1. Op zich kunnen de gevolgen voor Rozendaal meevallen, omdat er weinig instroom is in de bijstand. De gemeente kent nu, oktober 2014, drie bijstandsgerechtigden, voor de meeste waarvan gegeven de leeftijd, geen activiteiten meer ondernomen zullen worden. Maar de instroom zal naar verwachting wel toenemen omdat ook jongeren met een arbeidsbeperking en verdiencapaciteit vanaf 2015 onder de Participatiewet vallen.

2. Op grond van voorliggend voorstel, dat betrekking heeft op inwoners met een verdiencapaciteit tussen 40 en 80% WML geldt het volgende. Welke de gevolgen zijn, hangt zoals bovenstaand voorbeeld laat zien, nauw samen met deze verdiencapaciteit.

2.a. De re-integratiebevorderende activiteiten – jobcoach, no-riskpolis en loonwaardemeting – worden betaald uit het Participatiebudget.

Het Participatiebudget 2015 voor Rozendaal bedraagt, volgens de laatste bekende opgave uit de Septembercirculaire 2014, € 5.572,-. Als hieruit activiteiten voor één persoon bekostigd worden, blijft dit binnen het budget: € 5.572,- -/- € 4.420,- (=totaal kosten Participatiebudget) = € 1.152,- (voordelig saldo).

2.b. De loonkostensubsidie dient voldaan te worden uit de bespaarde uitkering en dit leidt dus, afhankelijk van de mate van verdiencapaciteit van de inwoner, tot een positief of negatief inverdieneffect, met andere woorden: een positief of negatief saldo.

3. Het is, ook gezien de relatief geringe bedragen, van groot belang te kunnen reserveren om schommelingen te kunnen opvangen. Daarnaast zijn sommige kosten cumulatief, zoals te zien in het overzicht voor het tweede jaar. Bepaalde kosten komen vaker terug, zoals de no-riskpolis.

Bijlage

Lijst met afkortingen

Bbz	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers; een aan de Wwb verwante regeling
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen; een aan de Wwb verwante regeling
NUG'ger	Niet-Uitkeringsgerechtigde werkzoekende, bijvoorbeeld: een herintredende vrouw van wie de partner een betaalde baan heeft
Wet Wajong	Wet Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WML	Wettelijk Minimum Loon
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WWB	Wet werk en bijstand